

Glücklich, Julius

O přísahách k svědomí

In: Glücklich, Julius. *Nová redakce zemského zřízení království českého z posledních let před českým povstáním*. Brno: Filosofická fakulta s podporou Ministerstva školství a národní osvěty, 1936, pp. 385-387

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/126582>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

P XXXI*.

Jakož se také přihází, že některý písař několik svědkův společně v jedno sv. domí pojme a zapíše, ješto jest to proti dobrému pořádku — neb jeden každý sám od osoby své svědomí dáti má — a protož aby se toho žádný písař nedopouštěl pod skutečným trestáním.

* *Nezměněn.*

P XXXII*.

Jakož se přihází také, že někdy v městech svědkové, když se zapisují, jak první svědomí dá, že jiní po něm v táz slova neproměňují sv. dčí, ješto jest to proti rozumu, aby jeden svědek s druhým tak v slovích bez proměny srovnati s jiným se mohl, zvlášť lidé sedlstí prostí, a tak snad více na prvního svědka seznání, když mu se to přečte, než sám z paměti své to svědčiti musí, a protož aby se toho žádný písař dopustiti nesměl, než každého obzvláštně vyslyše, což z oust jeho slyší, to toliko zapisoval, nepamatujíc ho v ničemz ani jemu žádných zpráv nedávajíc. A kdež nejsou města a městečka hrazení a dskami neb jinak výsadná, v těch od lidí sedlských ani od jiných svědomí přijímána býti nemají, než toliko v městech a městečkách výsadních a hrazených královských, panských, rytířských, městských neb duchovních, kdež písaři jsou pořádní a přísešní.

* *Nezměněn.*

O přísahách k svědomí².

P XXXIII.

Takto^a mají přísahati k svědomí páni a vládky, kteří v soudu zemském i také v dvorském a komorním sedají, když by se cti a hrdla neb gruntov dotýkalo. Najprvé se má každý tvaří obrátiti proti východu slunce a na hlavě nic nemá míti, nez prostovlas má býti a má položiti každý dva prsty na prsy své a písař menších desk zemských aneb jiný přísežný k tomu zřízený při dskách zemských písař má jim neb jemu přísahu dávatí těmito slovy: Beru to na tu přísahu, kterouz jsem učinil Pánu Bohu, všem svatým^a králi J. Mti. i vši zemi k tomu soudu, k kterémuz jsem povoln

v té při, kteráž jest mezi tímto etc., čehož jsem svědom, že to věrně a právě povím, a to ani pro přízeň, ani pro nepřízeň, ani pro kterou jinou věc. Tak mi Pán Bůh pomáhaj i všickni světi!

^a *U rukou a po straně*: O přísahách Matce Boží a všem svatým. Snám léta 1610 folio [14]. Viz dále a B III nový.

^a *V. Budovcem po straně v B*: 47.

P XXXIII. [A i B nový.]

Forma přísahy panův a vládyk podobojí¹, kteří v soudech sedají k svědomí.

Léta 1610².

Beru to na tu přísahu, kterouž sem učinil vši svatě blahoslavené Trojici, králi J. Mti. i vši zemi k tomu soudu, k kterémuž sem povolán v té při, kteráž jest mezi tímto etc. Čehož sem svědom, že to věrně a právě povím, a to ani pro přízeň, ani pro nepřízeň ani pro kterou jinou věc. Tak mi toho dopomáhej všecka svatá blahoslavená Trojice!¹

¹ Viz zde B III nový; srov. B IIII. pozn. β.

² *Artykul sněmu 1610.*

P XXXIII*.

Takto páni a vládyky, kteříž v soudu nesedají, k svědomí přísahati mají. Nejprvé se mají obrátiti tváří proti východu slunce a písař desk zemských menších aneb jiný přísežný k tomu zřízený při deskách zemských písař má jim přísahu dáti těmito slovy: Na tom přísahám Pánu Bohu, všem svatým v té při, kteráž jest mezi tímto etc., že to, čehož jsem svědom, věrně a právě povím, a to ani pro přízeň, ani pro nepřízeň, ani pro kterou jinou věc. Tak mi Bůh pomáhaj i všickni světi!

* *Nezměněn.*

P XXXIII. [A i B nový.]

Forma přísahy panuov a vládyk podobojí, kteří v soudech nesadají k svědomí.

Na tom přísahám vši svatě^a blahoslavené Trojici v té při, kteráž jest mezi tímto etc., že to, čehož jsem svědom, věrně a

právě povím, a to ani pro přízeň, ani pro nepřízeň, ani pro kterou jinou věc. Tak mi toho dopomáhej všechna svatá blahoslavená Trojice!

^a vši svaté *A*; *B* omylem *V*. Mti.

P XXXV*.

Měšťané a lid městský obecní tak mají přísahu učiniti k svědomí, jakož o tom v smlouvě Svatováclavské v artykuli (X XXVIII) zapsáno stojí a jinak nic.

* *Nezměněn.*

Přísaha chromého.

P XXXVI*.

Jestliže by se komu přihodilo z Božího dopuštění, že by chrom byl a přišlo mu na to, že by měl přísahu učiniti vedlé práva a řádu země této a takový že by nemohl klekna práva učiniti, a to bylo úředníky (kteří při tom z práva býti mají) shledáno, že to beže lsti jest, tehdy ten nebo ti má anebo mají sedě anebo leže právo učiniti a tak přísahu udělati vedlé toho a vedlé rozkázání, jakáž by potřeba na něm nebo na nich vidína a od úředníkuov shledána byla.

* *Nezměněn.*

P XXXVII*.

Jestliže^a by kdo dal komu co schovati a ten že by umřel, komuž dáno schovati, a ten by pravil, kdož schovati dal, že nápadníci toho mrtvého jsou dobře té věci svědomí, a oni by pravili, že nejsou, tehdy ten, kdož jest dal schovati, měl-li by jaký nedostatek v průvodu, podlé toho má zpravit, jakž by jemu o tom soudem nalezeno bylo, a zač by zpravil, to nápadníci mají jemu zaplatiti aneb vydati. Než zase ten neb ti, kdož by odpírali a měli by také v průvodu jaký nedostatek, také proti tomu přísahou zpravit mají, že o tom nic nevědí. A když obojí zpraví, tehdy ta pře mezi nimi mine i škody. A která by strana nezpravila, ta svou přj i s škodami ztratí. A takových svěřených věcí lidé se listy odsvědčovati nemají.

* *Nezměněn.*

^a *V. Budovcem po straně v B: Depositu[fn] si vel. ignoretur,*